बिल्वसहस्रनामस्तवस्तवः

श्रीगणेशाय नमः ॐ यस्यस्मरणमात्रेण जन्म
संसारबंधनात्॥ विमुच्यतेनमस्तस्मै विष्णवे
प्रभविष्णवे॥१॥नमःसमस्तभूतानामादिभू
ताय भूभृते॥ अनेकरूपरूपाय विष्णवेप्रभ
विष्णवे॥२॥वैशंपायनउवाच॥श्रुत्वाधर्मा
नशेषेणपावनानिचसर्वशः॥युधिष्ठिरःशां
तनवंपुनरेवाभ्यभाषत॥युधिष्ठिरउवाच॥कि

मेकं देवनंतोकेकिंवाप्येकंव्रतंवरं॥ स्तुवं
नःकंकमर्चेनःप्राप्नुयुर्मानवाःप्रभं॥३॥ को
धर्मःसर्वधर्माणांभवतःपरमोमतः॥ किंजप
न्मुच्यतेजंतुर्जन्मसंसारबंधनात्॥४॥ श्रीम
न्॥ जगत्प्रभुंदेवदेवमनंतंपुरुषोत्तमं॥
स्तुवन्नामसहस्रेणपुरुषःसततोत्थितः॥५
नमेवचार्चयेन्नित्यंभक्तापुरुषमव्ययं॥ ॐ

यनस्तुवन्नमस्यंश्च यजमानस्तमेव च ॥ अना
दिनिधनंविष्णुं सर्वलोकमहेश्वरं ॥ लोकाध्य
क्षंस्तुवन्नित्यंसर्वदुःखातिगोभवेत् ॥ ब्रह्म
ण्यंसर्वधर्मज्ञंलोकानांकीर्तिवर्द्धनं ॥ लोकनाथ
ंमहद्भूतंसर्वभूतभवोद्भवं ॥ एषमेसर्व
धर्माणांधर्मोधिकतमोमतः ॥ यद्भक्त्यापुंडरी
काक्षंस्तवैरर्चेन्नरःसदा ॥ परमंयोमहत्ते

ज्ञः परमं योमहत्तपः॥ परमं योमहद्ब्रह्म परमं
यः परायणं॥ १४॥ पवित्राणां पवित्रं योमंग
लानां च मंगलं॥ दैवतं देवतानां च भूतानां यो
व्ययः पिता॥ १५॥ यतः सर्वाणि भूतानि भवंत्या
दियुगागमे॥ यस्मिंश्च प्रलयं यांति पुनरेव यु
गक्षये॥ १६॥ तस्य लोकप्रधानस्य जगन्नाथ
स्य भूपतेः॥ विष्णोर्नामसहस्रं मे शृणु पापभ

यपदं ॥ १३ ॥ यानिनामानिगौणानिवित्रवाना
निमहत्तनः ॥ ऋषिभिः परिगीतानितानिय
ज्ञामिमन्तवे ॥ १४ ॥ ॐ यज्ञेनयज्ञमयजन्तदेवे
वाससहमानिः ॥ ते हनाकंमहिमानःसचन्तयत्रपू
र्वेसाध्याःसन्तिः ॥ १५ ॥ ॐ चित्रंदेवानामुदगादनीकं
प्रमचित्रंमहेवरम् ॥ आप्राद्यावापृथिवीअन्तरि
क्षंसूर्यआत्माजगतस्तस्थुषश्च ॥ १६ ॥ ॐ तच्चक्षु
र्देवहितंपुरस्ता ॥ ३ ॥ ॐ

हा४

अथ श्रीविष्णोर्दिव्यसहस्रनामस्तोत्रमालामंत्रस्य ॥ श्रीवेदव्यासो भगवान् ऋषिरनुष्टुप्छंदः ॥ श्रीकृष्णः परमात्मा देवता ॥ आत्मयोनिस्वयंजातो वैखानो देवकीनंदनः स्रष्टेति शक्तिः ॥ ऽमृतांशूद्भवो भानुरिति बीजं ॥ पुरुषोत्तमः खड्गीति कीलकं ॥ त्रिसामासामगः सामेति कवचं ॥ शार्ङ्गधन्वागदाधरोऽस्त्रमि

॥ओंविष्णुंविष्णुंमहाविष्णुंध्यानंश्रीकृ
ष्णप्रीत्यर्थेसकलकामनासिद्ध्यर्थेनामस
हस्रपाठेविनियोगः॥ऋषिरसिश्रीवेदव्यास
यनमः॥मुखेअनुष्टुप्छंदसेनमः॥हृदिश्री
कृष्णपरमात्मादेवतायैनमः॥ॐश्रींअं
सःसोमायेतिबीजायनमः॥पादयोर्दि
क्षिनेत्रेनमः॥ॐह्रींतिशक्तयेनमः॥सर्वांगेषड

मन्त्रकीलकस्य कीलकाय नमः ॐ संपुटे
नमः ॥ श्रीसप्तशतीन्यासे विनियोगः ॥ इति
न्यासः ॥ ॐ विशुद्धविशुद्धवैद्यरत्नं सु
ष्मांनमः ॥ ॐ मनोमनोमानुषिनिलजैनी
ष्मांनमः ॥ ॐ ब्रह्मरंध्रब्रह्मरंध्रेनिमध्यमाष्मां
नमः ॥ सर्वकिंविंदुरहस्यनामकाष्मांनमः
॥ ॐ हंसोऽहंसोनिगदित्वदृतिकनिधिकाष्मां

नमः॥ मूलकुंधन्यासदशकरहृदिकरतलकर
पृष्ठाभ्यांनमः॥ हृदिकरन्यासः॥ अंगुष्ठ
न्यासः॥ ॐविष्णवेविष्णवेवषट्कुरुहृदयाय
यनमः॥ अंगुष्ठाभ्यांस्वाहा॥ ॐनमोभगवतेनृसिंह
सिंहायबहुरूपायबहुरूपायतीक्ष्णदंष्ट्रायज्वल
ज्वलप्रज्वलसर्वभूतविद्रावणायसर्वज्वरविनाशनाय
यवषट्॥ सुदर्शनविद्महेमहाज्वालायधीमहितन्नः
यहुम्॥ ग्रादित्यज्योतिरितिमनुः हृदिनेत्र

वायवीयबद्धपुष्पाक्षिप्तवाससधरदत्तस्त्रायफ
ट्॥ दुर्गेगन्यासः॥ अथध्यानं॥ कंलंकारंभ्र
ज्जगप्रथनंपद्मनाभंसुरेशं॥ विभ्राणंगग
नसदृशंमेघवर्णंत्रिनेत्रं॥ लक्ष्मीकांतंक
मलनयनंयोगिभिर्ध्यानगम्यंवंदेविष्णुभ
वभयहरंसर्वलोकैकनाथं॥ इतिध्यानं॥ ॐ
ॐविष्णवेविष्णवेविष्णवेसर्वभूतभव्यभवत्प्रभ

विष्णु ६

॥ भूतकृद्भूतभृद्भावो भूतात्मा भूतभावनः ॥
१८ ॥ पूतात्मा परमात्मा च मुक्तानां परमा गतिः ॥
॥ अव्ययः पुरुषः साक्षी क्षेत्रज्ञोऽक्षर एव च ॥
१९ ॥ योगो योगविदां नेता प्रधानपुरुषेश्व
रः ॥ नारसिंहवपुः श्रीमान् केशवः पुरुषोत्त
मः ॥ २० ॥ सर्वः शर्वः शिवः स्थाणुर्भूतादिर्नि
धिरव्ययः ॥ संभवो भावनो भर्ता प्रभवः प्रभुरी

राम ६

स्वरः ॥ २१ ॥ स्वयंभूः शंभुरादित्यः पुष्कराक्षो महास्व
नः ॥ अनादिनिधनो धाताविधाताधा
तुरुत्तमः ॥ २२ ॥ अप्रमेयो हृषीकेशः पद्मना
भोमरप्रभुः ॥ विश्वकर्मामनस्त्वष्टास्थविष्ठः
स्थविरोध्रुवः ॥ २३ ॥ अग्राह्यः शाश्वतःकृष्णो
लोहिताक्षःप्रतर्दनः ॥ प्रभूतस्त्रिककुब्धाम
पवित्रंमंगलंपरम् ॥ २४ ॥ ईशानःप्राणदःप्राणो

ज्येष्ठः श्रेष्ठः प्रजापतिः॥ हिरण्यगर्भो भूगर्भो
माधवो मधुसूदनः॥१६॥ ईश्वरो विक्रमी धन्वी
मेधावी विक्रमः क्रमः॥ अनुत्तमो दुराधर्षः
कृतज्ञः कृतिरात्मवान्॥१७॥ सुरेशः शरणं
शर्म विश्वरेताः प्रजाभवः॥ अहः संवत्सरो व्याल
प्रत्ययः सर्वदर्शनः॥१८॥ अजः सर्वेश्वरः सि
द्धः सिद्धिः सर्वादिरच्युतः॥ वृषाकपिरमेयात्मा

सर्वयोगविनिःसृतः ॥ २ ॥ वसुर्वसुमनाः सत्यः
समात्मासम्मितः समः ॥ अमोघः पुंडरीकाक्षो वृष
कर्मा वृषाकृतिः ॥ ३ ॥ रुद्रो बहुशिरा बभ्रुर्विश्व
योनिः शुचिश्रवाः ॥ अमृतः शाश्वतः स्थाणुर्व
रारोहो महातपाः ॥ ४ ॥ सर्वगः सर्वविद्भानुर्विश्व
क्सेनो जनार्दनः ॥ वेदो वेदविदव्यंगो वेदांगविद्
कविः ॥ ५ ॥ लोकाध्यक्षः सुराध्यक्षो धर्माध्य

सृक्कणाकृतः॥ चलज्जिह्वश्चतुर्दंष्ट्रश्चतुरास्यश्चतुर्भुजः॥३३॥ प्राजिष्णुर्भोजनोभोक्तासहिष्णुर्जगदादिजः॥ अनघोविजयोजेतविश्वयोनिःपुनर्वसुः॥३४॥ उपेंद्रोवामनःप्रांशुरमोघःशुचिरूर्जितः॥ अतींद्रःसंग्रहःसर्गोधृतात्मानियमोयमः॥३५॥ वेद्योवैद्यःसदायोगीवीरहामाधवोमधुः॥ अतींद्रियोमहामायो

ह्रीं साहोंम सबलः ॥ २ ॥ महाबुद्धिम कीर्योंम
हाकीर्त्तिम हाद्युतिः ॥ अनिर्देश्यवपुः श्रीमा
न्मेयात्मामहर्द्धिकः ॥ ३ ॥ महेश्वरोंम हे
मकर्त्तीश्रीनिवासः सतांगतिः ॥ अनिरुद्धः स
र्वानंदोंगोविंदोंगोविदांपतिः ॥ ४ ॥ मरीचिर्द
मनोहंसःसुपर्णीभुजगोत्तमः ॥ हिरण्यना
भःसुतपाःपद्मनाभःप्रजापतिः ॥ ५ ॥ अम

त्युः सर्वदुःखिहःसंधानासंधिमान्स्थ॥ श्री
ओ दुर्मिथितः प्रणस्तावि क्रुनात्मा सुरभिह
॥५०॥ गुरुभिः तमोभाभः सत्यः सत्यपरा क्र
मः निमिषेनिमिषः सवीवा चस्पतिरुदा र
धीः ॥५१॥ श्रीमतांश्रीमतांश्रीमान्न्यायो
नेतासमीरणः सहस्रमूर्द्धाविश्वात्मासहस्रा
क्षःसहस्रपात् ॥५२॥ आवर्त्तनोनिवृत्तात्मा सं

तः संप्रमर्दनः ॥ अहः संवर्तको वह्निरनिलो
धरणीधरः ॥ ५३ ॥ सुप्रसादः प्रसन्नात्मा विश्वधृ
ग्विश्वभुग्विभुः ॥ सत्कर्तासत्कृतः साधु
र्जह्नुर्नारायणो नरः ॥ ५४ ॥ असंख्येयोऽप्रमेयात्मा
विशिष्टः शिष्टकृच्छुचिः ॥ सिद्धार्थः सिद्ध
संकल्पः सिद्धिदः सिद्धिसाधनः ॥ ५५ ॥ वृषाही
वृषभो विष्णुर्वृषपर्वा वृषोदरः ॥ वर्धनो वर्धमा

नक्षत्रविचिन्तकः मुनिसागरः ॥४॥ मनुजोदुर्दै
वेनाग्नीमहेदेवस्तोयसुनैऋतोहरिः
पृथिवियःप्रकाशनः ॥५॥ ऊर्जस्तेजोद्युति
धरःप्रकाशनाप्रतापनः ॥६॥ ऋद्धःस्पष्टाक्षरो
मंत्रश्चंद्रांशुर्भास्करद्युतिः ॥७॥ अमृतांशू
द्भवोभानुःशशबिंदुःसुरेश्वरः ॥८॥ औषधंजग
तःसेतुःसत्यधर्मपराक्रमः ॥९॥ भूतभव्यभवन्

यःयवनःपाचनोनमः कामकःकामकःकामी
कामीकामप्रदःप्रभुः ५७ युगादिकृद्युगा
वर्तोनैकमायोमहाशनः अदृश्योव्यक्तरू
पश्चसहस्रशिरनंतजिनः ५८ क्षेत्रविक्षिप्रिः
क्षेत्रःक्षिप्रंहनुर्यादवः क्रोधहाक्रोधकृ
त्कर्तविश्वबाहुर्महीधरः ५९ अच्युतःप्रथि
तःप्राणःप्राणदोवासवानुजः अपांनिधि

रधिष्ठानमप्रमत्तःप्रतिष्ठितः॥५३॥संकर्षः
स्कन्धस्त्वचुर्योविरोवायुवाहनः॥वासुदेवोर्थ
संज्ञानुरधिश्वरः पुरंदरः॥५४॥प्रद्युम्नस्त्वमि
तात्मात्मारःशरभोधनेश्वरः॥अनिरुद्धःसुरा
नन्दोगोविन्दोगोविदांपतिः॥५५॥पद्म
नाभोरविंदाक्षःपद्मगर्भःशरीरभृत्॥महर्द्धिः
ऋद्धोवृद्धात्माहक्षोमंत्रध्वजः॥५६॥अथ

लः परमोग्रीमः समयज्ञोऽविहेडिः ॥ सर्वलक्षण
लक्षण्यलक्ष्मीवान्समितिंजयः ॥ ५७ ॥ विक्षरोरुहो
हितोग्रगोहेतुरिशोदयः सदः ॥ महाधृतिर्महाभागो
वेगवानमितो मनः ॥ ५८ ॥ उद्भवः क्षोभणोदेवः श्री
गर्भः परमेश्वरः ॥ करणं कारणं कर्त्ताविकर्त्ता गह
नोगुहः ॥ ५९ ॥ व्यवसायो व्यवस्थानः संस्थानः
स्थानदो ध्रुवः ॥ परर्द्धिः परमस्पष्टस्तुष्टः पुष्टः शु

मेक्षणः ॥ ६० ॥ तमोधितमोधिरजोमलोनेयोनयो
नयः ॥ वीरशक्तिमतांश्रेष्ठोधर्मोधर्मविदुत्तमः
॥ ६१ ॥ वैकुंठः पुरुषः प्राणःप्राणदः प्रणवः पृथुः ॥
हिरण्यगर्भः शत्रुघ्नो व्याप्तो नैकात्मा युधोजयः ॥ ६२
॥ ऋतुः सुदर्शनः कालः परमेष्ठी परिग्रहः ॥ उ
ग्रः संवत्सरोदक्षो विश्रामो विश्वदक्षिणः ॥ ६
३ ॥ विस्तारःस्थावरःस्थाणुःप्रमाणंबीजमव्ययं

वशेषणपीनेकात्मानेकरूपैकृतं॥ वत्सरोधन्सलो
वत्सीरत्नगर्भोधनेश्वरः॥ ६॥ धर्मीऽधर्मकृद्धर्म
दर्मीसरसलक्षरमरः॥ अचिज्ञाताससहस्रांशुवि
धाताकृतलक्षणः॥ ६८॥ अक्षत्रियोनिमःसत्स्थः
सिंहेशनमहेश्वरः॥ आदित्येोमरुदेवोरवेपू
देवभद्रकृत्॥ ७०॥ कृतज्ञोपनिषेोज्ञज्ञानगम्यः
पुराननः॥ पूषीनमद्रेोत्तराक्षेो द्रोसतिरक्षिणः

॥२१॥सोमयोमनयःसोमःपुरुजित्पुरुषोत्तमः
विष्वोजयःसत्यसंधोदाशार्हःसात्वतांपतिः
॥२२॥जीवोविनयितासाक्षीमुकुंदोमितविक्र
मः॥अंभोनिधिरनंतात्माम्महोदधिशयोंतकः
॥२३॥अजोमहार्हःस्वाभाव्योजितात्मात्र
मोदमः॥आनंदोनंदनोनंदःसत्यधर्मात्रिविक्र
मः॥२४॥महर्षिःकपिलाचार्यःकृतज्ञोमे

दिनीयनिः॥त्रिपर्दास्त्रिरुताध्वरोमसाश्चमाः
कृतोनकृत्य॥५॥प्रकावयाहेतोविदःसुखेषवः
कनकांगदीगृहोगंभीरोगहनोऽप्रमेयकृगं
दागदीश्वरः॥७॥वेधाःस्वयंजातःकृतोद
ढःसंकर्षणोच्युतःवसुरोर्वाकशोधरः॥
वसुश्रेष्ठोमहामनाः॥९॥भगवान्भगवानंदी
वनमालीहलायुधः॥प्रादित्योज्योतिरादित्यः

सहिष्णुरतिसत्तमः॥ ७ ॥ सुधन्वाचंदपरशुरिंद्रो
दुर्विषह्यप्रः॥ दिवस्पृक्कर्णिकर्णयोनिर्वीचस्र
वित्रवोनिजः॥ ७ ॥ त्रिसामासामगःसामनिर्वाण
भेषजंभिषक्संन्यासकृच्छमःशांतोनिष्ठां
तिःपरायणः॥ ८० ॥ शुभांगःशांतिदःस्रष्टाकुमु
दःकुवलेशयः॥ गोहितोगोपतिर्गोप्तागोचर्मच्छादनः
सर्वप्रियः॥ ८१ ॥ अनिवर्त्तीनिवृत्तात्मासंक्षेप्ता

सङ्कर्षणः ॥ श्रीवत्सवक्षाः श्रीवासः श्रीपतिः
श्रीमतांवरः ॥ ८ ॥ श्रीदः श्रीशः श्रीनिवासः श्रीनि
धिः श्रीविभावनः ॥ श्रीधरः श्रीकरः श्रेयः श्रीमां
ल्लोकत्रयाश्रयः ॥ ८ ॥ स्वक्षः स्वङ्गः शतानंदो
नंदिर्ज्योतिर्गणेश्वरः ॥ विजितात्माविधेयात्मा
सत्कीर्तिश्छिन्नसंशयः ॥ ८ ॥ उदीर्णः सर्वतश्चक्षु
रनीशः शाश्वतस्थिरः ॥ भूशयो भूषणो भूति

विशोकः शोकनाशनः ॥ ५ ॥ अर्चिष्मानर्चितः
कुंभो विशुद्धात्मा विशोधनः ॥ अनिरुद्धोऽप्रति
रथः प्रद्युम्नोऽमितविक्रमः ॥ ६ ॥ कालनेमिनि
हा वीरः शौरिः शूरजनेश्वरः ॥ त्रिलोकात्मा त्रि
लोकेशः केशवः केशिहा हरिः ॥ ७ ॥ कामदेवः
कामपालः कामी कांतः कृतागमः ॥ अनिर्देश्य
वपुर्विष्णुर्वीरोऽनंतो धनंजयः ॥ ८ ॥ ब्रह्मण्यो

ब्रह्मरुद्रब्रह्मवह्निब्रह्मविष्वेदेवाः॥ ब्रह्मविष्णु
रुद्रोब्रह्मेन्द्रोब्रह्मप्रजापतिः॥ ८५॥ महः
ऋतोमहःक्रतोमहःसत्योमहोदेवाः॥ महःऋ
तुर्महोयज्ञोयज्ञोमहोहविः॥ २०॥ तत्वः
तत्वप्रियःस्तोत्रंस्तुतिःस्तोतारःप्रियः॥ पूर्तिः
पूरयितापुण्यःपुण्यकीर्तिरनामयः॥ २१॥
मनोजवस्तीर्थकरोवसुरेतावसुप्रदः॥ वसु

शेवासुदेवोवसुर्वसुमनाहविः ९१ सद्गतिःस
त्कृतिःसत्तासद्भूतिःसत्परायणः शूरसेनोय
दुश्रेष्ठःसन्निवासःसयामुनः ९२ भूतावासो
वासुदेवःसर्वासुनिलयोनलः दर्पहादर्पदोदृप्तो
दुर्धरोथापराजितः ९३ विश्वमूर्तिर्महामूर्ति
र्दीप्तमूर्तिरमूर्तिमान् अनेकमूर्तिरव्यक्तःश
तमूर्तिःशतानाननः ९४ एकोनैकःसवःकःकिंय

नाथोत्तमः लोकवंद्यः लोकनाथोत्तमा
धवोमकवत्सलः ॥ हृषीकेशोहरिर्मेशो
वनमालीगदाधरो ॥ गोपतिर्विजयः प्रजो
नापतिर्बलप्रियः ॥ २ ॥ अमानीमानदोमा
न्योलोकस्वामीत्रिलोकधृक् ॥ मेधामेधावी
धन्यः सत्यमेधासुधाधरः ॥ ३ ॥ तेजोवृषाकपि
धरः सर्वशस्त्रभृतांवरः ॥ प्रग्रहोनिग्रहोव्यग्रोनै

कप्पं गोगसमुज्जः ॥ देवे ॥ चतुर्मिश्चिप्रतुर्वीदु
प्रतुर्वि हप्रतुर्मितिः ॥ चतुरात्मा चतुर्भावप्र
तुर्वेदविदेकपात् ॥ ९०३ ॥ समावर्तोनिवृत्तात्मा
दुर्जयोदुरतिक्रमः ॥ दुर्लभो दुर्गमो दुर्गोदुरवा
सोदुरारिहा ॥ ९०४ ॥ शुभांगोलोकसारंगः सुतंतु
स्तंतुवर्द्धनः ॥ इंद्रकर्मा महाकर्मा कृतकर्मा कृता
गमः ॥ ९०५ ॥ उद्भवः सुरुरुः सुरोरत्ननाभः सुलोच

नः॥ ॐ अर्कोवाजसनः पं गीज यंतः सर्वविज्ञ
यी॥१०॥ ॐ सुवर्णबिंदुरक्षोभ्यः सर्ववागीश्व
रेश्वरः॥ महाह्रदो महागर्तो महाभोमहा
निधिः॥१०४॥ कुमुदः कुंदरः कुंदः पर्जन्यः पा
वनोनिलः॥ अमृतांशोमृतवपुः सर्वज्ञः सर्व
तोमुखः॥१०५॥ सुलभः सुव्रतः सिद्धः शत्रुजि
च्छत्रुतापनः॥ न्यग्रोधोदुंबरोश्वत्थश्चा

गंधनिस्सहनः ॥ १०४ ॥ महह्रदाग्निः सप्तजिह्वः स
प्तैधाः सप्तवाहनः ॥ अमूर्तिरनघोचिंत्योभ
यकृन्मयनाशनः ॥ १०५ ॥ अणुर्बृहत्कृशः स्थू
लोगुणभृन्निर्गुणोमहान् ॥ अधृतः स्वधृ
तः स्वास्यः प्राग्वंशोवंशवर्द्धनः ॥ १०६ ॥ भार भृ
त्कथितो योगी योगीशः सर्वकामदः ॥ आश्र
मः श्रमणः क्षामः सुपतिर्वायुवाहनः ॥ १०७

॥ धनुर्द्धरो धनुर्वेदो दंडो दमयिता दमः ॥ प्रप
तिः सर्वसहो नियंता नियमो यमः ॥ १० ॥
॥ सत्ववान् सात्विकः सत्यः सत्यधर्मपरायणः
॥ अभिप्रायः प्रियार्हः प्रियकृत् प्रीतिवर्द्ध
नः ॥ ११ ॥ विहायसगतिर्ज्योतिः सुरुचिर्हुत
भुग्विभुः ॥ रविर्विरोचनः सूर्यः सविता रवि
लोचनः ॥ १२ ॥ अनंतो हुतभुग्भोक्ता सुख

देनैकजैत्रयज्ञः ॥ अविचिन्तः सदामर्षी लोकाधि
ष्ठानमद्भुतः ॥ ११३ ॥ सनात्सनातनतमः कपिलः
कपिरव्ययः ॥ स्वस्तिदः स्वस्तिकृत्स्वस्तिस्वस्ति
भुक्स्वस्तिदक्षिणः ॥ ११४ ॥ अरौद्रः कुंडली च
क्रविक्रम्यग्रजिनध्वासनः ॥ श्वेतारिगः श्वेत
सहः क्षिप्रिश्वेतवरीकरः ॥ ११५ ॥ अकूरः पद्म
लोरक्षोदक्षिणः क्षमिणांवरः ॥ विद्युत्तमोवी

नभयः पुरायश्रवसां कीर्त्तनः ॥ ११६ ॥ उत्तारणो
दुस्तरनिस्तरणो दुःस्वप्ननाशनः ॥ वीरहरक्ष
णः संतोजीवनः पर्यवस्थितः ॥ ११७ ॥ अनंत
रूपोनंतश्रीर्जितमन्युर्भयापहः ॥ चतुरश्रो ग
भीरात्मा विदिशो व्यादिशो दिशः ॥ ११८ ॥ अनादि
र्भूर्भुवोलक्ष्मीः सुवीरोरुचिरांगदः ॥ जननो
जनजन्मादिर्भीमोभीमपराक्रमः ॥ ११९ ॥ आधा

शनिलयोधानापुष्परुहः प्रजागरः ॥ ऊर्ध्वगः
सत्पथाचारः प्राणदः प्रणवः पणः ॥ १२० ॥ प्र
माणंप्राणनिलयः प्राणभृत्प्राणजीवनं ॥ न
त्वंतत्त्वविदेकात्माजन्ममृत्युजरातिगः ॥ १२१
॥ भूर्भुवःस्वस्तरुस्तारःसविताप्रपितामहः ॥
यज्ञोयज्ञपतिर्यज्वायज्ञांगोयज्ञवाहनः ॥ १२२
॥ यज्ञभृद्यज्ञकृद्यज्ञीयज्ञभुग्यज्ञसाधनः ॥ यज्ञ

नक्षंचजगद्ग्रसनमन्नारायणकवचं॥१२३॥ओम्
योनिःस्वयंजातोवैखानःसामगायनः॥देवकी
नंदनःस्रष्टासीतापतिरनघः॥१२४॥पुंडरी
कनिधीक्षणःपुरुषोत्तमः॥सर्वयोगाधिपः
स्वामीपुरुषःपूर्वजःपिता॥१२५॥ॐसर्व
ग्रहरणायुधायनमोनमः॥श्रीदंकीर्तनीयस्य
केशवस्यमहात्मनः॥नाम्नांसहस्रंदिव्यानाम्

श्रेयश्चाप्रकीर्त्तितं ॥ १२६ ॥ यइदं प्रपठेन्नित्यं
यश्चापिपरिकीर्त्तयेत् ॥ नाशुभंप्राप्नुयात्किंचि
त्सामुत्रेहचमानवः ॥ १२७ ॥ वेदंतथोब्राह्मणाः
स्यान्नक्षत्रियोविजयीभवेत् ॥ वैश्योधनस
मृद्धः स्याच्छूद्रःसुखमवाप्नुयात् ॥ १२८ ॥ धर्मा
र्थीप्राप्नुयाद्धर्ममर्थार्थी चार्थमाप्नुयात् ॥ का
मानवाप्नुयात्कामीप्रजार्थीप्राप्नुयात्प्रजाः

॥१२॥ भक्तिमान्यः सदोत्थाय शुचिस्तद्गत
मानसः॥ सहस्रं वासुदेवस्य नाम्नामेतत्प्र
कीर्तितम्॥१३॥ यशः प्राप्नोति विपुलं ज्ञाति
प्राधान्यमेव च॥ अचलां श्रियमाप्नोति
श्रेयः प्राप्नोत्यनुत्तमं॥१४॥ न भयं क्वचि
त्प्राप्नोतीर्यैनेऽप्यधिरंहति॥ भवत्यरोगो द्युति
मान्बलरूपगुणान्वितः॥१५॥ रोगार्तो मुच्य

नेरणा दद्यो मुच्यतं बंधनात् ॥ भया न्मुच्यत
भीतस्तु मुच्येदापन्नश्चापदः ॥ २३ ॥ दुर्गाण
तिनरंत्यासु पुरुषः पुरुषोत्तमम् ॥ स्तुवंना
मसहस्रेण नित्यं भक्तिसमन्वितः ॥ २४ ॥ वा
सुदेवाश्रयोमर्त्योवासुदेवपरायणः ॥ स
र्वपापविशुद्धात्मा यातिब्रह्मसनातनं ॥ २
५ ॥ नवासुदेवभक्तानामशुभंविद्यतेक्वचि

न ॥ जन्ममृत्युजराव्याधिभयंनैवोपजायते
१२६ ॥ इमंस्तवमधीयानः श्रद्धाभक्तिसमन्वि
तः ॥ युज्येतात्मसुखंसांपरायिकीधृतिस्मृतिकी
र्तिभिः ॥ १२७ ॥ नक्रोधोनचमात्सर्यंनलोभो
नाशुभामतिः ॥ भवंतिकृतपुण्यानांभक्ता
नांपुरुषोत्तमे ॥ इतिश्रीमहाभारतेशतसाहस्र्यां
संहितायांवैयासिक्यांभीष्मपर्वणि

विधृतानिमहात्मनः ॥१३॥ चे ॥ सासुरासुरगंधर्वस
यक्षोरगराक्षसम् ॥ जगद्वशेवर्त्ततेदंकृत्स्नम्
सचराचरं ॥१४॥ दृष्ट्वाविमनोबुद्धिःसर्व
तेजोबलेधृतः ॥ वासुदेवात्मकान्याहुः
क्षेत्रंक्षेत्रज्ञएवच ॥१५॥ सर्वेषामात्मा च
रःप्रथमःपरिकल्पते ॥ आचारप्रभवोधर्मो
धर्मस्यप्रभुरच्युतः ॥१६॥ ऋषयःपितरोदेवा

महाप्रलयनिधानयः ॥ रंगमाजंगमंचेरंजगन्मा
यायतोभुवं ॥ १४३ ॥ योगोज्ञानंतथासांख्यं वि
द्याश्शिल्पादिकर्मच ॥ वेदाःशास्त्राणिविज्ञा
नमेतत्सर्वंजनार्दनम् ॥ १४४ ॥ कोविस्तरमे
कमूर्तेरूपाण्यनेकशः ॥ त्रीँल्लोकान्
व्याप्यभूतात्मासंभवि स्मयुज्यसे ॥ १४५
॥ इतिस्तवंभगवतोविष्णोर्व्यासेनकीर्तितम्

॥ पठेद्यइच्छेत्पुरुषः श्रेयः प्राप्तुंसुखानिच
१४६॥ विघ्नेश्वरमजंरुद्रंजगतःप्रभवाप्य
यं भजंतियेपुष्कलयाक्षंनतेयांतिपराभवं
॥१४७॥ अर्जुन उवाच॥ पद्मपत्रविशालाक्ष
पद्मनाभसुरोत्तम॥ भक्तानामनुरक्तानां
त्राताभवजनार्दन॥१४८॥ श्रीभगवानुवा
च॥ योमांनामसहस्रेणस्तोतुमिच्छतिपांडव

॥ सोहमेकेनश्लोकेनस्तुतस्त्वनसंशयः॥ १
ॐ नमोस्त्वनंताय सहस्रमूर्तये सहस्रपा
दाक्षिशिरोरुबाहवे॥ सहस्रनाम्नेपुरुषाय शा
श्वतेसहस्रकोटियुगधारिणेनमः॥१५०॥
नमः कमलनाभाय नमस्तेजलशायिने॥
नमस्तेकेशवानंतवासुदेवनमोस्तुते॥१५१
॥ वासनावासुदेवस्यवासितंभुवनत्रयम॥

सर्वभूतनिवासीनां वासुदेवनमोस्तुते ॥१२१
॥ नमो ब्रह्मण्यदेवाय गोब्राह्मणहिताय चे
॥ जगद्धिताय कृष्णाय गोविंदाय नमोनमः
॥१२२॥ श्रीकाणाक्षनिर्णयेयंयथागच्छति
सागरे ॥ सर्वदेवनमस्कारः केशवं प्रतिगच्छ
ति ॥१२३॥ एषः निष्कंटकः पंथायत्रसंपूज्यते
हरिः ॥ कुपथंतं विजानीयाद्गोविंदरहितागमम्

१४ सर्ववेदेषुपठ्यंसर्वतीर्थेषुयत्फलम्
तत्फलंसमवाप्नोतिस्तुत्वादेवंजनार्दनम् ॥
१५ योनरःपठतेनित्यंत्रिकालंकेशवालये
दिकालमेककालंवानरंसर्वंत्यजतिह ॥१
१७ स्वर्गतोपिवसत्यसौम्याःसर्वेसत्यग्रहः
विष्णोर्यातेचपापानिसत्यंसत्यंमयोदितम्
१८ येनश्रुतःश्रुतोयेनयेनायंपठितस्त

वः॥ रक्तानिसर्वरत्नानिसुराः सर्वेसमन्विताः
॥ १५ ॥ इहलोकेपरेवापिनभयंविद्यतेक्व
चित्॥ नामसहस्रंयोधीते दरिद्र्यंनास
न्निधौ॥ १६ ॥ सन्निहितपापानिकलाकी
टिकृतानिच॥ अक्षयस्यसन्निधौपापंध्यात
मनासकृत्॥ १७॥ पठेन्नामसहस्रंतुगवां
कोटिफलंलभेत॥ श्रीवत्सयेपठेन्नित्यंतुल

ॐ श्रीवत्सवनमालिने नमः ॥ १६ ॥ नरो मुक्तिमवाप्नोति
चक्रपाणे वचो यथा ॥ ब्रह्मरुद्रादिकं पापं
सर्वदोषान्निगच्छति ॥ १६ ॥ इति श्रीमहाभारते
शतसाहस्र्यां संहितायां वैयासिक्यां पूर्वभागे
द्वितीयोपोद्घातपर्वणि पुरुषोत्तमगुणसंकीर्तनं
नाम सहस्रपरिसमाप्तं ॥ यद्भूयं यदभूयं
चयदेवेत ॥ नत्वेवेत्यमनादेवप्रसादपरमश्नुत